

De Sumatra Post

Versijnt dagelijks, Zon- en Feestdagen uitgezonderd.
Abonnementsprijs per kwartaal (Medan) f 5.—, (Ned. Indië f 6.25,
(Buitenland) f 10.—.
Men abonneert zich voor volle kwartalen. Abonnementen gelden zijn bij
vooruitbetaling te voldoen.

Uitgegeven en gedrukt door:
N. V. BOEKHANDEL EN DRUKKERIJ v/h VAREKAMP & Co., MEDAN.
Hoofdredacteur: A. P. A. BESNARD.
Tel. Nos: Redactie 259 (locaal) en 691 (interlocaal), Huis Hoofdredacteur 293,
Huis Redactie 1341, Administratie 211, Huis 470.
Kantoor te Amsterdam (C): Singel 289, Telefoon No. 32303.

ADVERTENTIE-TARIEF.
Prijs per regel f 0.35, met een minimum van 10 regels. Plaatsing bin-
nenzijde eerste blad f 0.70 per regel.
Advertentiën moeten vooruit betaald worden.

AANTEKENINGEN

Militaire loyaliteit in Duitsland

De verkiezingen hebben de zenuwen van het Deutsche volk nog niet kunnen ontspannen. In verschillende plaatsen is het tot ernstige en ergerlijke botsingen gekomen.

Te betreuren is dit van menselijk standpunt beschouwd, maar in politiek opzicht zal het waarschijnlijk een goede uitwerking hebben, aangezien het de partijen, die zich op wettigen grondslag blijven stellen, aanleiding kan geven om een kabinet van Papen haar steun niet te onthouden.

Von Papen, die blijkbaar overtuigd is, dat hij bij gebrek aan beter aan het bewind zal blijven, rekent er op, dat het Centrum hem door onthouding zal steunen, in geval de Nazi's zouden pogen zijn kabinet door een motie van wantrouwen ten val te brengen.

En uit de ervaring, die men in andere landen opdeed, blijkt, dat juist de regeringen, die tegenover een tot besturen onvermogen volksvertegenwoordiging komen te staan, een zeer sterke positie innemen. Zoo zal von Papen voor het Deutsche volk waarschijnlijk onmisbaar blijken, omdat zijn kabinet ten minste boven de partijen zal staan en praktisch een interregnum kan voeren tot het bij tijd en wijle mogelijk zal blijken om weder een parlementaire meerderheid te vormen.

De Nazi's zijn echter zóó sterk, dat von Papen zeker moet zijn van hunne sympathie en deswege heeft hij dan ook een beroep gedaan op hun vaderlandsliefde. Bovendien bestaat de kans, dat hij in zijn kabinet eenige hunner zal opnemen.

Regeeren zonder de Nazi's is moeilijk, tegen de Nazi's onmogelijk.

Indien Hitler werkelijk mocht besluiten, om zijn mannen in het kabinet te zetten, dan wordt de revolutionaire kracht van zijn beweging gebroken, immers, dan zal de partij verstrengeld geraken in de regeeringsverantwoordelijkheid, terwijl haar extremistisch programma, wanneer het eenmaal is teruggebracht binnen de grenzen van een feitelijk beleid, veel van zijn boeiende glans zal verliezen.

Daardoor zal in de Deutsche politiek een vertroebelend element worden ingevoerd, aangezien zij dan alle stuipen en krampen van de nieuwe, innerlijk nog niet evenwichtige partij zou moeten medemaken.

Maar het moet den Nazi's buitengewoon moeilijk zijn om zich op den duur aan de regeeringsverantwoordelijkheid te onttrekken; zij zullen na hun onverwinning den pas niet kunnen blijven markeeren.

Dus hebben zij slechts te kiezen tusschen de straat en de regeeringsgebouwen. Daarom is het te voorzien, dat de Deutsche politiek een tijdperk van crises tegemoet gaat en dat innerlijke verdeeldheid het Deutsche volk zal beletten om door hare parlementaire vertegenwoordiging een leidenden invloed op den gang van zaken uit te oefenen.

Het zwaartpunt zal dan ook in den eersten tijd bij de regeering blijven liggen, die reeds de mogelijkheid te voorzien heeft gegeven, dat zij desnoods zonder medewerking van de parlementaire instanties zal doen, hetgeen haar voor een richting bestuurt goed dunkt.

Maar dat haar dit mogelijk is zonder bij de op wettige basis staande partijen een verstoring wantrouwen te wekken, dankt zij aan generaal Von Schleicher, den militair, die op het juiste oogenblik de juiste woorden heeft gevonden. Forsch schetste hij de beteekenis van het loyale machtsmiddel, dat de regeering reeds zoo duchtig ten dienste stond en dat van de integrale vervulling van deze taak niet zal aflaten, maar terzelfder tijd verklaarde hij open en nadrukkelijk niet naar een militaire dictatuur te willen streven.

Wij leven in een tijd, waarin de vergulping van alles, wat militair is en van allen, die militair zijn, als een bewijs van geestelijke superioriteit wordt beschouwd. Het is modern zoo te doen en daarom schijnt het

der massa goed. Het is mode en de mensch is immers doodbenauwd om voor ouderwetsch te worden aangezien.

Men valt op de défauts professionnels van de militairen aan en de eerste de beste dwaas kan verzekerd zijn van succes, als hij hunne eigenaardigheden hekelt.

Maar wie meer historischen zin bezit, is redelijker in zijn oordeel en hem kan het niet ontgaan, dat de militaire aanvoerder in dezen tijd qualiteiten heeft, die hem gunstig onderscheiden van zijn voorgangers.

De officier heeft in een langen tijd van democratische opvoeding geleerd loyaal te dienen en hij stel er eer in zich afzijdig te houden van de politiek.

Voor hem bestaat slechts de wettige regeering en daaraan onderwerpt hij zich blindelings.

Wij zijn daaraan gewend, maar men bedenke, dat dit in historisch perspectief als een der merkwaardigheden van onzen tijd moet worden beschouwd. Deze anti-militaristische en democratische houding van den modernen officier, die zich geen doel stelt in zich zelve, noch in zijn beroep, geeft den democratischen staat zijn vast bestel.

Wellicht zullen wij, nu uit tweeërlei richting de drang komt om de legers te beperken uit politieke overwegingen tot politieke en uit technisch overwegingen tot bemande wapens in stede van bewapende mannen, weder moeten vreezen voor praetorianen en hun, die na ons komen, zal dan pas duidelijk worden, hoe kostelijk de loyale geestesgesteldheid onzer militairen, die zich tot beginsel onthouding van alle politiek hebben gekozen, was.

In deze voor het Deutsche volk zoo woelige en dramatische bewogen periode zijner geschiedenis komt deze, verdienste scherp actueel uit in de woorden van Von Schleicher, toen hij verklaarde, dat twee dingen den soldaat tegen den berst stuiten, namelijk gebruikt te worden als politieagent en mede te worden gesleept in de politiek.

Deze verklaring is van hooge politieke en zedelijke waarde, zij zegt het Deutsche volk, dat het geen pronunciamento's heeft te vreezen.

Daardoor kan de militaire kracht als een betrouwbaar werktuig voor het behoud van de rust worden aanvaard door alle bezonnen partijen, hetgeen de positie van de regeering ten zeerste versterkt.

Moet zij militaire kracht voor de handhaving van haar gezag aanwenden, dan komt zij daardoor niet in verdenking van een politiek te voeren, die op praetorianen steunt.

De soldaat verklaarde zich belangeloos, het is een feit van de hoogste historische orde, een klassiek gebaar, dat de geschiedenis van de Westersche burgerstaat eens zal kenmerken.

De orde in Duitsland berust dus op het oogenblik voornamelijk op de loyaliteit van het in een lange democratische leerschool tot politieke belangeloosheid opgevoed officierskorps.

Maar dit geldt niet alleen voor dit land.

Alle moderne democratische staten danken hun bestendigheid aan deze geestesgesteldheid van hun legeroversten, die op het oogenblik de democratische gedachte loyaal zijn toegedaan dan vele politici en partijen. In de woorden van von Schleicher, gesproken in dit tijdsbestek, vindt men een van de grootsche trekken van de geschiedenis der Westersche democratiën.

BUITENLAND

VEERBOOT OMGESLAGEN IN DE GANGES.

216 Opvarenden verdrinken.

Noakhali, Bengalen, 2 Aug. (Aneta Reuter). Een veerboot, die op een zandbank liep, is in de monding van de Ganges omgeslagen. Slechts 31 van de 247 opvarenden werden gered.

Na de Deutsche verkiezingen

De Nazi's krijgen 2 ministerszetels

Berlijn 1 Aug. (Aneta Reuter). De voor naamste verrassingen van de verkiezingen is het merkwaardige herstel van de communisten sedert den laatsten nederlaag tijdens de algemeene verkiezingen van 1930 en het feit, dat de nationaal-socialisten hun hoogtepunt schijnen te hebben bereikt. De Duitsch-nationalen hebben ook feitelijk overal overwinningen behaald, hoewel niet in die mate als verwacht werd, doch de verkiezingen zijn fruikend geweest voor de kleinere partijen, die zoogoed als eruit gewerkt zijn.

Alle partijleiders zijn automatisch herkozen, doch Hitler was geen candidaat, aangezien hij er de voorkeur aan geeft de leider van de beweging buiten den Rijksdag te blijven.

Berlijn 1 Aug. (Aneta Transocean). Het totaal aantal zetels in den Rijksdag bedraagt 607 (en niet 602) en zijn als volgt verdeeld:

nationaal-socialisten	230
socialisten	133
communisten	89
Centrum	76
nationalisten	37
Beieren	22
volkspartij	7
democraten	2

De overige zetels zijn onder de kleinere partijen verdeeld.

De nieuwe Rijksdag zal in de laatste helft van Augustus bijeenkomen, wanneer de regeering naar men meent een nieuw wetsontwerp zal indienen waarbij de regeering machtig wordt een aantal economische administratieve hervormingen uit te voeren, waarna de Rijksdag voor ongeveer zes maanden op recés zal gaan.

De regeering hoopt waarschijnlijk de Centrum-partij aan haar zijde te krijgen, en zal dan aan het Centrum zekere concessies doen, ten aanzien van de onderwyszaken.

Vernomen wordt, dat de nationaal-socialisten waarschijnlijk een of twee portefeuilles zullen krijgen. Aangezien de nationaal-socialisten als de sterkste partij uit den strijd tevoorschijn zijn gekomen, zal de nieuwe voorzitter van den Rijksdag tot die groep behooren. De sociaal-democraat Lóbe zal dan aftreden.

Berlijn 31 Juli (Aneta). Nieuwe emotie is verwekt door nieuw ongeregeldeheden in de morgenuren te Koningsbergen, in Brunswijk en andere steden en dorpen. Hoofdzakelijk concentreeren zich de ongeregeldeheden te Sleswijk Holstein waar de Nazi's tijdbommen gooiden en handgraten in huizen kantoren en krantendrukkerijen, die toebehoorden aan communisten en republikeinen. Men vermoedde te Koningsbergen een communistische leider terwijl hij te bed lag en pleegde tevens een aanslag op den vroegeren gouverneur van deze stad.

De reletjes veroorzaakten tot nu toe 8 dooden en een aantal ernstig gewonden. In antwoord op de dringende vraag om hulp van de zijde der bevolking, heeft de regeering naar Koningsbergen politieversterkingen gestuurd.

De politietroepen door geheel Oost Pruisen worden voortdurend in staat van paraatheid gehouden en bewapend met pantserwagens die door de straten van Koningsbergen patrouilleeren.

Berlijn 2 Aug. (Aneta Reuter). Wanneer von Hindenburg de volgende week te Berlijn terugkeert, zal hij het verzoek van Hitler onder de oogen hebben te zien, om het kabinet te reconstrueeren, met een ruime vertegenwoordiging der nationaal-socialisten daarin.

Intusschen is Hitler nog te München, doch hij zal persoonlijk naar Berlijn komen om de opname in het kabinet van zijn aanhangers te bespreken.

Na de moordaanslagen te Koningsbergen, welke aan nationaal-socialisten worden toegeschreven, hebben nieuwe geweldadigheden door onbekende personen in verschillende deelen van Duitschland plaats gehad.

Te Marienburg werden gisteravond de woningen van bekende republikeinse gemeenteraadsleden gebombardeerd met gewerschoten en flesschen, gevuld met stukken ijzer.

Te Liegnitz wierpen motorrijders handgranaten naar het Vakverenigingsgebouw.

Te Goldberg werden revolvergeschoten gelost op de woning van den onlangs afgetreden socialistischen gouverneur, terwijl te Sonneberg een politiebeambte revolvergeschoten loste en een man en een vrouw doodde toen hij bezig was een menigte uiteten te drijven.

Het hoofdkwartier der nationaal-socialisten ontkent iets met de aanslagen uitstaande te hebben.

De regeering is vast besloten de aanslagplegers te straffen.

Behalve voor de aanslagen, is de openbare belangstelling voor de politiek geluid na de opwinding der laatste weken. De regeering van von Papen ziet de toekomst bezadigd tegemoet en meent dat de Centrum Partij zal weigeren de nationaal-socialisten te steunen en geen motie van wantrouwen zal mede stemmen, wanneer de Rijksdag aan het einde der maand bijeenkomt.

Deze meening zal echter eerst gerechtvaardigd blijken, wanneer de partij-ruzietjes beginnen.

Oorlog in Zuid-Amerika?

DE TOESTAND MEER EN MEER GESPANNEN

Asuncion 1 Aug. (Aneta Transocean). Paraguay kondigde de algemeene mobilisatie af, in verband met den dreigenden oorlog met Bolivia.

Asuncion 2 Aug. (Aneta Reuter). Paraguay zond een telegram aan den Volkenbond, waarin Bolivia ervan beschuldigd wordt de artikelen 10 en 11 van het Handvest van den Volkenbond te hebben overtreden.

Santiago de Chile 2 Aug. (Aneta Reuter). Argentinië, Brazilië en Chili hebben naar gemeld wordt gezamenlijk een beroep gedaan op Bolivia en Paraguay, om de vijandelijkheden te staken en neutrale bemiddeling te aanvaarden.

Washington 2 Aug. (Aneta Reuter). Bolivia verwierp het aanbod tot bemiddeling van Argentinië en Chili.

Asuncion 2 Aug. (Aneta Reuter). Het parlement van Paraguay keurde het verzoek van den president goed om de mobilisatie van alle strijdkrachten te gelasten.

Dezer dagen hebben wij er reeds op gewezen, dat het grensgeschil tusschen Bolivia en Paraguay, dat thans aanleiding tot een oorlog in Zuid-Amerika dreigt te worden, voortruit uit een oude kwestie betreffende de grensregeling in het gebied van den Gran Chaco.

Wie de kaart van beide landen bekijkt zal zien, dat de grens in genoemd gebied tusschen Bolivia en Paraguay aangegeven wordt door een rechte, langs een lineaal getrokken lijn.

Wij hebben nu wat nadere gegevens omtrent het geschil, waaruit blijkt dat Bolivia het geheele Chaco-gebied opeischt tusschen de Pilcomayo en Paraguay-rivier, terwijl de aanspraken die Paraguay doet gelden Bolivia zou buitensluiten van de bevinger der Paraguay-rivier.

In December 1928 brachten botsingen tusschen de garnizoens in het betwiste gebied beide landen reeds aan den rand van een oorlog. De diplomatieke betrekkingen werden afgebroken en niet eerder hersteld dan in Mei 1930, toen een juridische commissie, welke door de Pan-Amerikaansche Unie was ingesteld, het geschil tusschen beide landen zou bespreken.

Zoals we reeds gemeld hebben, heeft de bespreking door deze commissie ook nimmer tot een definitief resultaat geleid.

Mocht het dezer dagen tot een treffen komen, dan kan men nu reeds uit onderstaande gegevens de kennis putten omtrent de sterkte van beide republieken.

Bolivia is verdeeld in drie militaire districten, het noorden, het midden en het zuiden, en in drie militaire commando's bestaande uit de departementen Santa Cruz, El Beni, Tarija en de territorien.

De wet van 15 December 1915 bepaalt, dat de permanente legersterkte zal bestaan uit 3.577 man, waaraan jaarlijks een contingent miliciens wordt toegevoegd, waardoor het totaal aantal effectieve troepen uit ongeveer 8000 man bestaat.

Er bestaat in Bolivia militaire dienstplicht voor alle mannelijke ingezetenen van het 19e tot het 50ste jaar.

Van het 19e tot het 25ste jaar dient men niet langer dan twee jaar bij het staande leger. Van het 25ste tot het 30ste jaar wordt men ingedeeld bij de gewone reserve, die soms 3 maanden lang voor herhalingsoefeningen opkomt. Hierna gaat men over naar de buitengewone reserve voor den tijd van 10 jaar en tenslotte eindigt de dienstplicht met 10 jaren indeeling bij de territoriale garde.

Het permanente leger bestaat uit 12 regimenten infanterie elk van twee bataljons, zes regimenten cavalerie elk 4 eskadrons, drie regimenten bergartillerie, elk van 2 batterijen, een regiment veldartillerie van dezelfde sterkte, drie regimenten genie-troepen en een luchtvaartafdeeling.

Bovendien heeft men nog de beschikking over kleine infanterietroepen van 100 tot 200 man (columnas geheeten) in de hoofdplaatsen der departementen, welke zoo noodig tot bataljons uitgebreid kunnen worden.

Ook bestaan er nog andere eenheden, die garnizoensdiensten in het noorden, noordwesten, zuidwesten en het oosten verrichten, bestaande uit 300 man elk.

De infanterie is uitgerust met Mauser geweren van 1898, Boliviaans model.

Het kleine leger van Paraguay is toevertrouwd aan een Fransche militaire commissie. Het bestaat uit 106 officieren en 2.809 man, welke over 5 centra verspreid zijn. Het permanente leger bestaat uit 4 regimenten infanterie, 1 regiment cavalerie en twee batterijen artillerie.

In geval van oorlog bestaat er dienstplicht in het actieve leger voor den tijd van twee jaar, voor mannelijke ingezetenen tusschen het 18e en 29ste levensjaar. Van het 20ste tot het 29ste jaar dient men bij de reserve, van het 20ste tot het 39ste bij de nationale garde en van het 39ste tot het 45ste bij de territoriale garde.

Tijdens de moeilijkheden met Bolivia in 1920 waren er 10.000 man onder de wapenen. De normale legersterkte is ongeveer 3000 man.

De republiek Paraguay is verdeeld in 5 militaire zones.

De marine bestaat thans uit een flottilje van twee nieuwe rivierkanonbooten van 835 ton, welke in Italië gebouwd zijn en drie kleine, omgebouwde koopvaardij-schepen, benevens eenige rivierschepen bewapend met modern geschut.

Het grootste schip van laatstgenoemde klasse meet ongeveer 200 ton.

De militaire uitgaven op de begrooting 1928-1929 bedroegen 67.891.000 papieren pesos.

La Paz 2 Aug. (Str. Bl.). Tijden een schermutseling werden 8 Bolivianen en 9 Paraguayanen gedood.

Communisme in Bangkok

IN SAMPENG DE ROODE VLAG GEHESCHEN.

Bangkok 1 Aug. (Str. Bl.). Zaterdagavond werden door eenige personen, die in drie auto's rondreden, communistische pamfletten uitgedeeld.

Een der pamfletten dringt er bij het volk op aan om op te treden tegen de regeering en deelt mede, dat twee partijen, die gevormd zijn om deze actie te steunen, heden een betooging op straat zouden organiseren.

Plaats en tijd zijn eenigszins vaag, doch totnu toe heeft men niets van een betooging gehoord of gezien.

Het pamflet was ondertekend door de Communistische Partij van Siam en de Partij ter Bestrijding van de Koninklijke Familie.

Zaterdagavond werd in een laan in district Sampeng een roode vlag geheschen.

Gezegd wordt, dat de communisten Chinezen zijn.

NOULLENS WEER IN HONGERSTAKING.

Nanking 3 Aug. (Aneta Havas). De heer en mevrouw Noullens zijn weer in hongerstaking gegaan, bij wijze van protest tegen hun overbrenging naar de cel, aangezien het onderzoek in hun zaak op 4 Augustus hervat zal worden.

Staalonderzoek met gamma-en X-stralen

De methode voor het meten der dikte van scheepswanden

Het oude excuus, „men kan er toch niet binnenin kijken“, waardoor mogelijke fouten in massieve stukken reeds bij voorbaat geëxcludeerd werden, geldt tegenwoordig niet meer, sinds er hulpmiddelen bestaan, om ook den toestand van het binnenste van hout, steen, metaal etc., te doen vastleggen op de fotografische plaat. Bij hout zal een onderzoek binnenin vooral dan noodig zijn, als het betreft deelen, van wier sterkte groote belangen afhangen. Bij gewone constructies heeft de ervaring wel geleerd, dat men op de normale soorten balken, planken etc. voldoende kan vertrouwen; alleen bij multiplex-geplakt hout, bijv. voor vliegtuigen, kan het voorkomen, dat controle van den staat van den binnenkant zeer noodig is en dat is men door middel van de Röntgenbuis, of een stukje radium, direct in staat een foto te maken, die alle inwendige fouten vastlegt. Ook dikke steenen constructies, zooals bij toepassing van gewapend beton gebruikt worden, kunnen daardoor inwendig bekeken worden, terwijl dan vooral duidelijk wordt vastgelegd, hoe de toestand van de bewapening is.

Voor de sterke stalen stukken hangt de waarde speciaal af van de afwezigheid van elke fout, aldus Gs. in het Handsblad. De groote stukken ontstaan bijna altijd door gieten, terwijl ook de andere ten slotte ontstaan zijn uit gegoten „ingots“, die door inwendig vastgehouden slakdeeltjes, en ook door de zich daarin bevindende gassen, schijnbaar gaaf kunnen zijn, terwijl toch vitale deelen door en door verzwakt zijn. Juist deze fouten komen door het gebruik van X-stralen en gammastralen gemakkelijk aan den dag, omdat immers die stralen veel gemakkelijker door een gasbel of een stukje slak dringen, dan door massief staal; op een fotografische film worden dus die plaatsen afgebeeld door donkerder vlekken en vlekjes, die door deskundigen gemakkelijk op de juiste wijze geïnterpreteerd kunnen worden.

X-stralen en gammastralen behorende tot de „lichtstralen“ van de kortste golflengten, die wij kennen (al zijn er kortere). X-stralen hebben een golflengte van gemiddeld 0.150 Angström, terwijl gammastralen een golflengte hebben in de buurt van 0.008 Å (een Angström is een tiemiljoenste van een millimeter en ter eere van den geleerde van dien naam, is het woord ingevoerd daar een dergelijke kleinmaat noodig is, om de golflengten der gewone lichtsoorten in gemakkelijk hanteerbare getallen uit te drukken).

Voor het opwekken van X-stralen is (ten behoeve van de ijzerindustrie, werkend met zeer groote en zware stukken) ten eerste een verplaatsbare ingewikkelde apparatuur noodig en ten tweede een goed geoefend personeel. Deze stralen zijn bruikbaar tot een werkstukdikte van ongeveer 7 1/2 centimeter. De gammastralen worden uitgezonden door radium (en ook door radiumemanatie, die bij het uitschillen van radium ontstaat); ze bezitten een veel sterker doordringend vermogen dan X-stralen, zooals blijkt uit de relatief veel geringere golflengte, zoodat ze bruikbaar zijn voor het maken van foto's van dickere stukken staal.

Terwijl de X-stralen een groote apparatuur vereischen, is voor het gebruik van gammastralen slechts een stukje radium, of een hoeveelheid emanatie (opgevangen uit radium) noodig. Tegenover de gecompliceerde en dure apparatuur staat dus aan den anderen kant het dure radium. Dit laatste permittent echter grotere wanddikte en bovendien kan men tegelijk meer stukken doorlichten, daar immers de uit-

straling naar alle kanten gebeurt.

In beide gevallen kan de belichtingsduur verkort worden, door gebruik te maken van de bekende kunstgrepen der Röntgenfotografie. Men gebruik dan ook films, aan beide kanten bedekt met een gevoelige laag. Men kan verder gebruik maken van schermen, gedrukt tegen de film, die door den invloed der stralen lichtgevend worden en zodoende de fotografische werking versterken, terwijl men ook veel bereikt door de films te wikkelen in enkele lagen dun theelood, dat gammastralen doorlaat en dan ook versterkend werkt.

Meestal is het noodig de belichting gedurende een geheelen nacht voort te zetten, waarna men zelfs variaties in wanddikte van 2 pCt kan aantoonen.

Als voorbeeld van de toepassing kan genoemd worden een ervaring in Amerika, waarbij scheuren ontdekt werden in den gegoten achterstevan van een nieuw schip, die geheel dichtgelascht werden. Bij doorlichting en het opnemen van 24 foto's bleek een kant van het stalen gietstuk doorzeefd met scheurtjes, indertijd ontstaan bij het inkrimpen van de vloeibare massa. Toch bouwde men het schip ermee af en na korten tijd ontwikkelden zich in het gebruik zulke scheuren, dat men het schip moest voorzien van een nieuwen achterstevan (een gietstuk van 9000 kg).

Het onderzoeken van dergelijke zware en dure stukken loont dus zeer zeker.

Als voorbeeld van een ander voordeel van onderzoek met die stralen, vermelden we nog het volgende:

Om na te gaan, of een stalen schip overal gefabriceerd is uit platen van behoorlijke dikte (en qualiteit), werden steeds op tal van plaatsen stukken uit den romp geboord, waardoor dikte (of qualiteit) van het staal gecontroleerd kon worden door de ambtenaren, verantwoordelijk voor het af te geven certificaat. (Natuurlijk werden al die gaten weer dichtgeklonken.) Men heeft nu een methode bedacht, om de plaatdikte veel sneller en gemakkelijker te meten door middel van X-stralen. Een handig verplaatsbaar Röntgen-apparaat is zoo geconstrueerd, dat de X-stralen uitreden op een vasten afstand van de scheepswand en dan voor een deel opgevangen worden door een looden staaf, waarvan de afstand van de stralingsopening van de huid en ook de lengte bekend is. Die staaf ligt tegen de scheepshuid. De stralen dringen nu, behalve op de plaats, waar de looden staaf zich bevindt, door den stalen wand en treffen nu gevoelige plaat (of film) alweer op vasten afstand van den wand opgesteld.

Op zoo'n film wordt dus een vergroot beeld geprojecteerd van dien looden staaf. Uit de elementaire meetkunde is bekend, dat de verhouding van de lengten van de looden staaf en het beeld op de film, gelijk is aan die van de afstanden van het uittredingspunt der stralen tot de looden staaf en tot de film. Waar nu de afstand van het uittredingspunt der stralen tot de staaf bekend is en ook de dikte hiervan, alsmede de afstand van de film tot den binnenkant van den scheepswand, is op zeer eenvoudige manier de dikte van den scheepswand uit te rekenen en wel met groote nauwkeurigheid. Men kan nu alles zoo inrichten, dat op eenzelfde film een groot aantal foto's opgenomen kan worden, zoodat snel een groot aantal metingen gedaan en dikten gecontroleerd kunnen worden. Deze methode is én door den korten tijdsduur én door het wegvallen van het uitboren, meten en dichtklinken, aanmerkelijk goedkoper.

Zoo warm was het in den dierentuin, dat zelfs de vroegere Sumatra-bewoner, de neushoorn, zich een tijdje loom gevoelde.

Pablo Picasso, de mysticrieman.

ZIJN TENTOONSTELLING TE PARIJS.

— Alle andere waren huldebetoogingen, deze laatste — schitterende climax van een wat eentonig kunstseizoen — is, zelfs met een-derde eeuw geschiedenis achter zich, nog een strijdmanifestatie. Ik bedoel: de Picasso-tentoonstelling in de Galeries George Petit, die sinds een week een stagen stroom door de fraaie zalen aan de Rue de Sèze lokt, die een programmnummer is voor al wie den vinger op den Parijschen pols van 1932 wil leggen, en die alle oude hartsochten plots weer heeft wakkergerukt. Maar pro of contra, eenparig is het oordeel: dit is een evenement van gewicht en gezag.

Meer dan dertig jaar is het geleden, dat Pablo Picasso in Parijs op dook, onbekende jonge Spanjaard met een frappante virtuositeit om de Montmartre-schilders, om Toulouse-Lautrec en Steinlen na te bootsen. In die drie decaden is geen ander modern schilder vehementer beredertwist, bewonderd, nageaapt, belachelijk gemaakt en gehaat. Picasso stond altijd in de kern der artistieke stormen. En zelfs thans, de zestig nabij, vindt men hem in het hart van elken kunst-strijd.

Een der heftigste Avantgardisten der moderne schilderkunst moet dezer dagen bij George Petit hebben opgemerkt: „Dit is het einde van het schilderij“. Hij bedoelde dat, voor hem als voor zoovelen, Picasso de potentie van het schilderen gedragen heeft tot haar uiterste grenzen, waarvoor het onmogelijk is te gaan. De ze tentoonstelling is inderdaad een volledige synthese van de ontwikkeling der picture kunst sinds 1900. Een deel van Picasso's grootheid is dat hij, meer dan één ander modern kunstenaar, die verbazingwekkende evolutie door zijn werk heen spiegelt. Hij is van de eene in de andere „periode“ overgegaan met de snelheid van den tijd van auto en vliegtuig. Bijna altijd is hij het eerst vertrokken en het eerst aangekomen!

Van dien rustlozen geest van ontdekking en opsporing, die Picasso voor zoovelen een mysterieman, om niet te zeggen een man van mystificatie heeft gemaakt, geeft dit complex van 236 doeken, teekeningen en sculpturen het ontzaglijkste beeld, dat men ooit aanschouwde, aldus de Par. corr. van De Telegraaf. Hier ziet

men het sappige, amuzante portret van Gustave Cocquiot, den Parijschen kunsthandelaar en -verzamelaar, die Seurat en Van Gogh hielp ontdekken dien de jonge Spaanjoel in 1901 schilderde, toen hij nog „rapin“ en bohémien was op de hellingen van de Butte. Hier zij die geschilderde melancholieën, de Pierrots en Arlequins, de „Nièrges Marie“ en de „Meternités“ uit de fameuze „blauwe periode“, wier spiritueele schoonheid nu zelfs door diegenen wordt gewaardeerd, die nog altijd bleek en begriplooos staan voor zijn later werk.

Het is wel een der curieuste kanten aan Picasso, en hier typisch waar te nemen, dat hij dien „begrijpelijken“ stijl uit zijn vroegste werk nooit gansch heeft opgegeven. Tot midden in zijn meest abstracte periode (wat zijn boezemvriend, de onvergetelijke Guillaume Apollinaire kwalificeerde als „cubisme pur“) toen hij alleen bezeten leek van het rythme der volumenen en de associatie der kleuren, ging hij soms terzijde dingen maken als die „Pierrot Assis“ uit de collectie-Lewisohn, wel het rijkste Picasso-bezit dat er bestaat, en het volstrekt realistische portret van zijn vrouw, uit 1917; stukken die zoowaar aan Ingres herinneren. En een paar jaar later, in een bijkans totalen terugkeer tot het classicisme schilderde hij het beroemde „Les Amoureux“, dat ook naar Amerika is gegaan, maar voor deze expositie werd geleend. Zijn teekeningen, meest ook van vroeger, liggen natuurlijk, liggen nadrukkelijk in de lijn van Daumier.

Doch die stukken, hoe prachtig ook, zouden nooit van Picasso den pionier van het modernisme gemaakt hebben, die hij — voor alle kunstvormen — heden ten dage is. Men kan zijn genie niet afgesneden zien van zijn wortel: het experiment, en het doet er relatief weinig toe of dat experiment steeds geslaagd is. Voor mij, ik zeg het rondweg, zijn er wat te veel voorbeelden van Picasso's latere en jongste periodes lijst-aan-lijst gehangen tegen de wanden bij Petit: misschien was het verstandiger geweest wanneer een grotere selectie was toegepast. Maar Picasso zelf heeft uitdrukkelijk verlangd dat zooveel mogelijk van zijn doeken zouden worden getoond, goede en slechte, om een allesomvattende idee te geven van zijn oogmerken.

Zijn recente werken waarvan vele op deze expositie voor het eerst te zien zijn zullen waarschijnlijk stof opleveren voor nieuwe jaren van verhit debat. Zelfs sedert 1929, het jaar van zijn „Figure au bord de la Mer“, is deze onvermoeide explorateur op zoek naar nieuwe werelden, en zijn productie van 1932, zooals een halucinant „Nu au fauteuil noir“, lijkt opnieuw een uitgangspunt voor versche ontdekkingsochten. Want hier voorbij is niemand gekomen: de eenige die „eruit kan“, is Picasso zelf.

was het 1869 geworden. Met veel list en niet zonder veel strijd kwam het geld ten slotte bij elkaar, zoodat in 1871 het standbeeld op het plein verrees, maar zonder opschrift.

Want ook daarover was heftige strijd ontbrand. Settembrini wilde als opschrift: Aan de eenheid van Italië, verzinnebeeld in Dante Alighieri, terwijl zijn tegenstanders als opschrift wilden: Aan Dante, het zinnebeeld van Italië. Het gevolg was, dat het standbeeld zonder opschrift bleef.

Verleden maand is ook dit laatste gebrek hersteld. Met groote plechtigheid werd in het Theater San Carlo, in tegenwoordigheid van Prins Umberto van Savoye, een herdenkingsfeest gehouden, en tevens een inwijdingsfeest van het opschrift, dat gelijkkluidend is aan het oorspronkelijk door Settembrini voorgestelde, nl.: Aan de eenheid van Italië verzinnebeeld in Dante.

Op het toneel stonden achter den magistraat en de afgevaardigden van leger en vloot, de vaandels opgesteld van alle provincies van Zuid-Italië, geschaard om het vaandel van Roma. Lakeien in middeleeuwsche gewaden met prikken, steken en wite kousen, hielden de vaandels. Iedere provincie in eigen kleur. Dit was een buitengewoon imposant gezicht.

Namens Mussolini werd de plechtigheid geopend door een afgevaardigde. Daarna bracht de voorzitter van Dante Alighieri de groeten aan alle overheidspersonen, om dan het woord te geven aan Senator Marcizno, die een gloedrijke rede hield over Dante en hoe deze in zijn werk reeds de eenheid van Italië voorvoeld had.

Om halfzeven ging men in optocht te voet langs de Via Rome naar het plein, waar nu onder het spelen der muziek het opschrift onthuld werd.

Dit opschrift werd reeds in 1930 aangebracht, maar de plechtige onthulling kon eerst naar het Vaderland meldt, verleden maand plaats hebben.

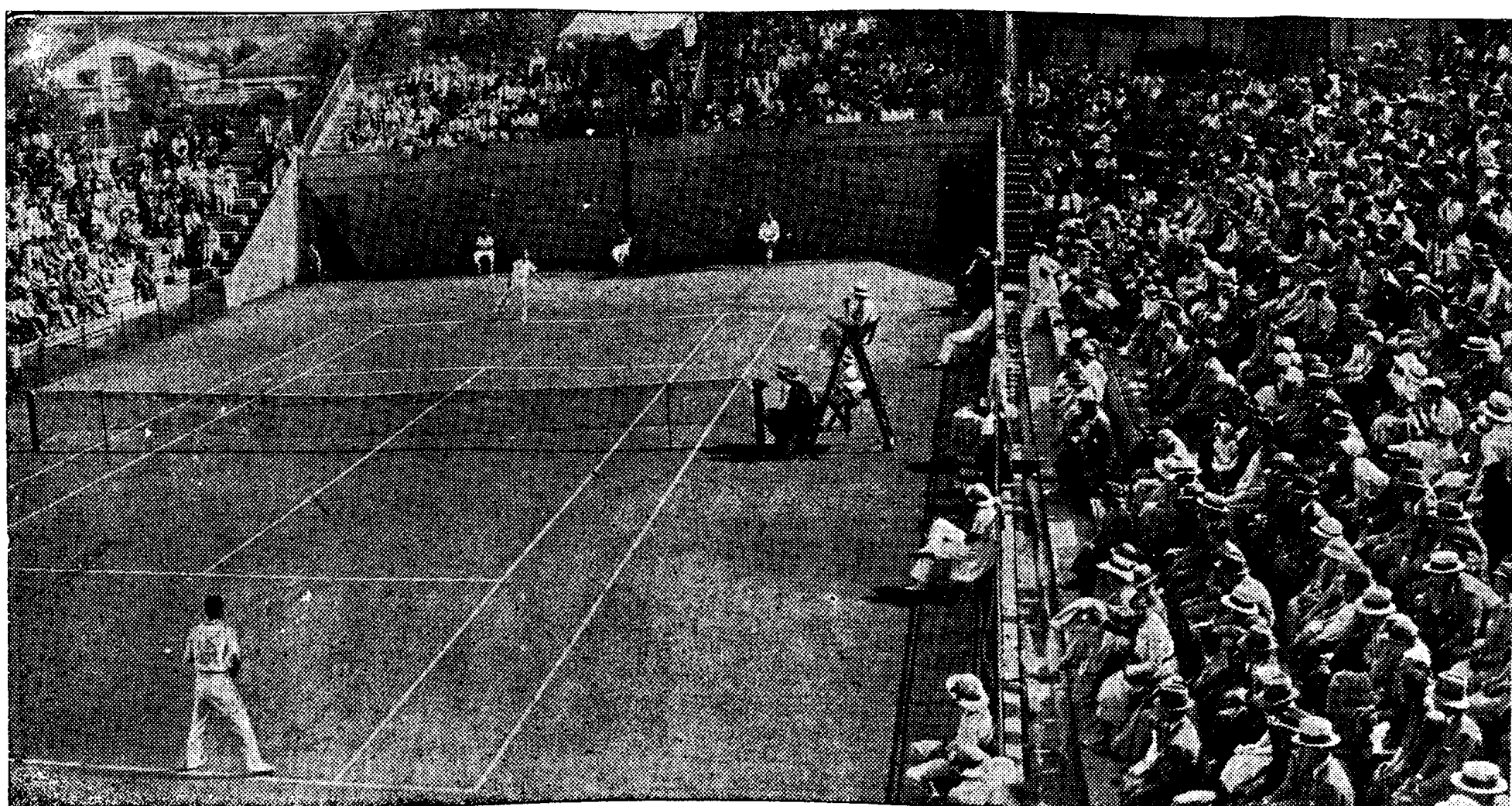
Chemische voorlichting aan schilders.

Tijdens den maaltijd ter gelegenheid van de 168ste algemeene vergadering van de Nederlandsche Chemische Vereeniging te Haarlem gehouden, heeft de heer G. D. Gratama, directeur van het Frans Halsmuseum, de noodzakelijkheid bepleit van voorlichting van chemische zijde te geven aan schilders betreffende de door hen gebruikte verfstoffen. Werd niet op een of andere wijze ingegrepen, dan zouden al onze schilderijen binnen afzienbaren tijd te gronde gaan.

De Haarlemsche Chemische Kring heeft deze sombere voorspelling uitvoerig besproken. Als gevolg daarvan heeft ir. L. N. M. de Weer op de 69ste algemeene vergadering in December j. l. te Amsterdam gehouden, deze belangrijke zaak in de aandacht van het algemeen bestuur aanbevolen.

Het algemeen bestuur heeft nu in een zijner vergaderingen een speciale commissie voor dit doel samengesteld, bestaande uit de heeren ir. L. N. M. de Weer te Bloemendaal, voorzitter; ir. M. J. Schoen te Zaandam en dr. ir. A. M. de Wild in den Haag. Deze commissie zal binnenkort met haar werkzaamheden beginnen.

Om de Davis-Cup; Italië wint van Japan.

Te Milaan speelde de Italiaan Palmieri tegen den Japanschen tennis-ster Satoh. 'n Overzicht tijdens den wedstrijd, welke door eerstgenoemde, na harden strijd gewonnen werd. Zoals men weet won Italië van Japan, doch moest het in de Interzone-finale afleggen tegen Duitschland.

HET STANDBEELD VAN DANTE.

Het opschrift eindelijk aangebracht.

Het is een min of meer wonderlijke geschiedenis met dat standbeeld van Dante, dat op de Piazza Dante, het plein van Dante in Napels prijkt. Want niet alleen heeft het plein niet altijd den naam van Italië's grootsten dichter gedragen, maar ook is zijn standbeeld niet het eerste, dat het plein opluisterde.

Oorspronkelijk heette het bedoelde plein niet anders dan marktplein, want er werd elken Woensdag markt gehouden, en ruiters leerden er rijden, ridders schermen en duelleerden op dezelfde plaats.

4 Juli 1738 hield Karel van Bourbon met zijn gemalin Amalia van Walburg zijn intrede in Napels. In 1765 werd het marktplein Forum Caroliseum genoemd en werd besloten, dat hier een ruitersstandbeeld van Karel van Bourbon zou worden geplaatst. Het is bij een model van stuc gebleven.

In 1799 werd op hetzelfde plein een vrijheidsboom geplant, bij welke gelegenheid een patriot het beeld onthoofdde onder het geroep van leve de vrijheid.

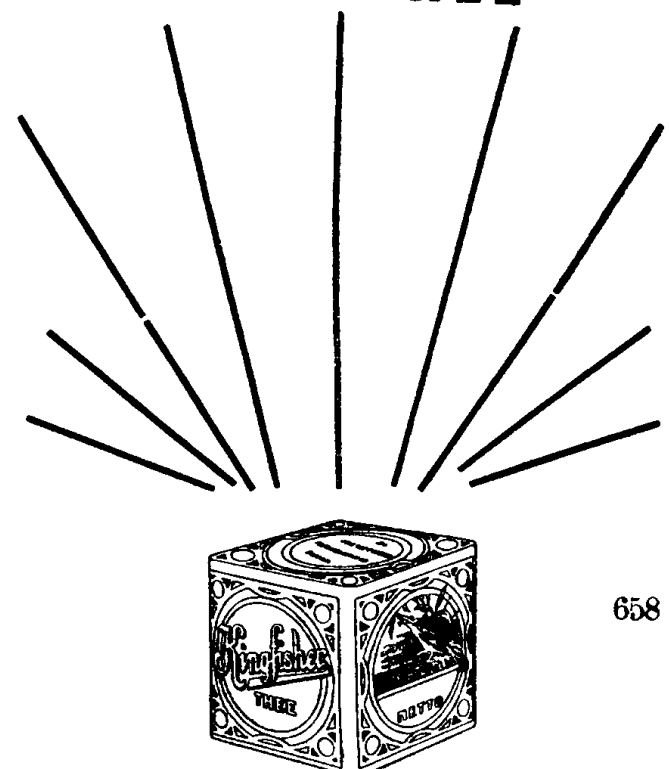
Toen later Koning Ferdinand naar Napels terugkeerde, werd een nieuw standbeeld uit stuc van Karel van Bourbon op dezelfde plaats neergezet.

Men maakte plannen om een derde standbeeld te maken, maar dat is nooit gebeurd.

In 1861 eindelijk nam Settembrini het initiatief tot het plaatsen van een standbeeld van Dante op het aloude marktplein.

Men had reeds het voetstuk gereed, toen de gelden gingen ontbreken om ook het standbeeld zelf te maken. Ondertusschen

KINGFISHER JAVA THEE

IS INDERDAAD SMAKELIJKER